

ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ В ОБЛАСТ СЛИВЕН (ОКОНЧАТЕЛНИ ДАННИ ЗА 2016 ГОДИНА)

Индикаторите за бедност и социално включване са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване на напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за пресмятане на общите индикатори е ежегодно провежданото Наблюдение на доходите и условията на живот (EU-SILC).

По окончателни данни от изследването, проведено от Националният статистически институт през 2016 г., линията на бедност общо за страната за 2016 г. е 308.17 лв. средномесечно на лице от домакинство. При този размер на линията под прага на бедност са били 1 638.7 хил. лица или 22.9% от населението на България.

Данните от изследването позволяват изчисляване на линия на бедност за всяка област. Приложен е същия метод както при линията на бедност на национално ниво – 60% от средния общ разполагаем нетен доход на домакинствата в рамките на областта. За 2016 г. в област Сливен размерът на линията на бедност е 248.08 лв. средномесечно на лице от домакинство, като под прага на тази линия е живяло 31.4% от населението на областта.

През 2016 г. най-ниската линия на бедност се наблюдава в областите Видин и Пазарджик - съответно 194 и 204 лв., а най-високата - в област София (столица) (473 лв.), следвана от областите Стара Загора (332 лв.) и Габрово (328 лева).

Най-висок е относителният дял на бедните в областите Сливен - 31.4%, Пазарджик - 28.2%, и Варна - 26.6%. Най-нисък е относителният дял на бедните в областите Ямбол - 14.4%, Силистра - 14.9%, и Благоевград - 15.7%.

Спрямо предходната година размерът на линията на бедност за област Сливен се понижава с 2.8%, а относителният дял на бедното население се увеличава с 6.5 процентни пункта. В областта относителният дял на бедност при мъжете е 29.9%, а при жените – 32.8%. Разликата в равнищата на бедност по пол е 2.9 процентни пункта при 2.4 пункта за страната. В сравнение с предходната година делът на бедност при мъжкото население в област Сливен се увеличава с 4.0 процентни пункта, а при жените - с 8.8 процентни пункта.

Системата за социална защита има съществено значение за редуциране на бедността. Данните за 2016 г. на национално ниво показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери, равнището на бедност се повишава от 22.9% до 27.9%, или с 5.0 процентни пункта, а за област Сливен равнището на бедност се повишава от 31.4% до 36.3% или с 4.9 процентни пункта. Съответно при изключване на пенсиите и останалите социални трансфери равнището на бедност за областта нараства до 50.9% или с 19.5 процентни пункта, а средното равнище на бедност за страната достига 45.5%, отбелязвайки увеличение със 22.5 процентни пункта.

Поляризацията на населението в област Сливен по доход, измерен чрез съотношението на доходите между бедните и богатите слоеве на обществото за 2016 г. показва, че най - бедните 20% в областта имат 15.1 пъти по - нисък доход от най – богатите 20%, като спрямо 2015 г. поляризацията е много по-силно изразена. Във

връзка с поставените цели по ключови сегменти от стратегията "Европа 2020" от изследването на доходите и условията на живот се изчислява комбиниран показател за регулярен мониторинг на напредъка на страните при изпълнение на националните подцели. Показателят включва лица, живеещи в риск от бедност, с материални лишения и в домакинства на безработни или с нисък интензитет на икономическа активност. За област Сливен индикаторът сочи, че 93.9 хил.лица, или 48.9% от населението на областта се нуждае от специални грижи за справяне с бедността, социалното разслоение и изключването от активна трудова дейност. От тях 45.0 хил. души са мъже, а 48.9 хил. са жени. Спрямо 2015 г. този показател се е понижил с 1.3%.

Методологични бележки

Наблюдението за доходите и условията на живот (EU-SILC) като част от Европейската статистическа система (ESS) се осъществява по единна методология, определена с Регламент № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета, и осигурява информация за моментното състояние (cross-sectional data) и от повторени във времето (longitudinal data) изменения в доходите, равнище и структура на бедността и социалната изолация. Целевата съвкупност в изследването (EU-SILC) са всички обикновени домакинства и техните членове, живеещи на територията на страната в момента на наблюдение. Лицата, живеещи в колективни домакинства и в институции, са изключени като цяло от целевата съвкупност.

До 2015 г. изследването се провежда върху 4-годишен ротационен панел от обикновени домакинства. Размерът на извадката за всяка година в панела е около 7 500 адреса/обикновени домакинства, разпределени във всички области на страната. Освен домакинството, попаднало в извадката, обект на наблюдение са и всички негови членове на 16 и повече години. Извадката се състои от четири ротационни групи, като всяка година една от ротационните групи отпада от наблюдението и се заменя с нова. От 2015 г. с финансовата подкрепа на Европейската комисия се проследяват домакинствата от 9-а и 10-а ротационна група съответно за пета и шеста вълна на участие. Размерът на извадката за 2016 г. включва 8 600 домакинства от 6 ротационни групи от всички области на страната.

Този ротационен модел на извадка осигурява два типа данни:

- Моментни (данни от текущата година на наблюдение);
- Лонгитудинални (данни за домакинствата, участвали в поне две последователни години).

Наблюдението се провежда с два типа анкетни карти:

- Въпросник за домакинството;
- Индивидуална анкетна карта за всяко лице от домакинството на 16 и повече години.

Основни понятия

Линия на бедност

За изследване на равнището на бедност в методологията на Евростат се използва общ разполагаем нетен доход. Линията на бедност представлява 60% от средния общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

Еквивалентни скали

За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на 14 и повече години получава тегло единица, вторият възрастен на 14 и повече години получава тегло 0.5 и всяко дете под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем нетен доход за всяко домакинство се разделя на неговия

еквивалентен размер и се формира общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

Претегляне на данните

Базата данни за всяка страна съдържа различен тип тегла:

- Домакинско тегло (целева променлива DV090) за получаване на действителния брой обикновени домакинства в страната;
- Персонално тегло (целева променлива RB050) за получаване на действителния брой лица на територията на страната;

- Персонално тегло за всеки член на домакинството на 16 и повече години (целева променлива RB040) за получаване на броя на лицата на 16 и повече години на територията на страната.

При изчисляване на индикаторите за бедност се използва персоналното тегло (RB050), тъй като статусът на бедност се изчислява на индивидуално ниво и целевата група се отнася към цялото население, живеещо в обикновени домакинства. За някои от индикаторите, фокусирани върху лицата на 16 и повече години (например „относителен дял на работещите бедни“), се използва персонално тегло за лицата на 16 и повече години (RB040).

При изчисляване на индикаторите теглата се коригират с претеглящ фактор за отразяване на липсващите случаи в изследването (RB050a).

Повече информация за индикаторите за бедност и социално включване може да бъде намерена на интернет страницата на НСИ в рубриката „Социално включване и условия на живот“.